

Otevřený dopis Asociace vysokoškolských vzdělavatelů nelékařských zdravotnických profesí

Asociace vysokoškolských vzdělavatelů nelékařských zdravotnických profesí v České republice nesouhlasí s prohlášeními zaznívajícími v současné době v médiích a na sociálních sítích, která zkresleným a zavádějícím způsobem informují o přínosu vysokoškolsky vzdělaných sester. Upozorňujeme na opodstatněnost vysokoškolského vzdělávání sester vyplývající z příslušných direktiv Evropské unie, závazků ČR a celosvětového standardu kvalifikační přípravy na výkon povolání všeobecné sestry jako regulovaného povolání.

Důvody, proč bylo nastaveno vysokoškolské vzdělávání sester, lze argumentačně doložit. Byla to především potřeba emocionálně zralé, samostatně rozhodující a aktivní sestry, která ve vypjatých situacích dokáže být plnohodnotným spolupracovníkem - partnerem lékaře, které je vlastní dovednost kritického myšlení a schopnost poskytovat ošetrovatelskou péči na základě důkazů a nejlepší praxe. Potřeba sestry, která má znalosti o výzkumu, které obohacují nejen ji samotnou, ale přispívají i k rozvoji oboru ošetrovatelství.

Tyto požadavky naplňuje vysokoškolské studium ošetrovatelství, které svou organizací a systémem výuky vybaví absolventy žádoucími intelektuálními, sociokulturními, odborně profesními a technickými kompetencemi. Dovednosti v oblasti identifikace a řešení problémů, samostatného rozhodování, tvořivého myšlení a práce s informacemi, za respektování legislativních možností s přesahem na etickou dimenzi ošetrovatelské péče, kterými absolventi vysokoškolského ošetrovatelského studia disponují, bohužel nejsou vždy v maximální míře zdravotnickou praxí využity.

Přítom právě uplatnění těchto kompetencí v kontextu specifické odbornosti ošetrovatelství je základním předpokladem kvalitní a bezpečné péče. Je vědecky potvrzeno, že existuje vztah mezi úrovní vzdělání sester a úmrtností pacientů – „navýšení počtu vysokoškolsky vzdělaných sester o 10 procent snižuje úmrtnost pacientů o 7 procent“ (výsledky z výzkumné studie RN4CAST realizované u více než 422 tisíc pacientů a 26 tisíc sester z devíti zemí EU, která byla publikována v roce 2014 v prestižním medicínském časopise LANCET).

Vysokoškolsky vzdělaná sestra není připravována pro práci administrativní pracovnice nebo pro výkon manažerských pozic. Stále zůstává tou vlídnou a laskavou sestrou, která dokáže nejen precizně poskytovat ošetrovatelskou péči (včetně provádění hygienické péče a podávání stravy pacientům), ale i empaticky naslouchat pacientovi a zvládat psychicky náročné situace. Transformace vzdělávání ošetrovatelského personálu po roce 2004 v České republice byla realizována v souladu s evropskou legislativou a s doporučeními WHO pro vzdělávání všeobecných sester. Česká republika se tak zařadila mezi země se srovnatelnou úrovní vzdělání sester. V praxi to znamenalo především uznání kvalifikace všeobecné sestry v ostatních zemích Evropské unie a dalších regionech ve světě. Naše sestry již nemusejí vykonávat ošetrovatelskou profesi na méně kvalifikovaných pozicích při získání pracovního místa v zahraničí, jak tomu bylo dříve.

Jestliže nezpochybňujeme vysokoškolské vzdělávání učitelů I. stupně ZŠ, které nahradilo tradiční učitelské ústavy, neměli bychom se bránit ani změnám ve vzdělávání sester, které jiné evropské státy přijaly jako nutnou a žádoucí změnu pro kvalifikační přípravu tak zodpovědného a nesmírně náročného povolání, jaké představuje profese sestry. Dosud jsme nezaznamenali „útok“ ani na vzdělávání např. učitelů, lékařů, ostatních zdravotnických pracovníků („nelékařů“), pracovníků státní správy, učitelek mateřských škol, příslušníků

ozbrojeného bezpečnostního sboru ČR, příslušníků hasičského záchranného sboru a mnohých jiných profesí, kde je vysokoškolská kvalifikace samozřejmostí – z tohoto důvodu je nutné vyvrátit mýty, které jsou předkládány veřejnosti.

Asociace vysokoškolských vzdělavatelů nelékařských zdravotnických profesí v České republice dementuje výmysly o směřování vysokoškolské kvalifikační přípravy sester pro řídicí pracovní pozice v ošetrovatelství a podporuje požadavek vysokoškolské kvalifikační přípravy pro regulovanou profesi všeobecné sestry.

V Českých Budějovicích 8. září 2014

členové předsednictva asociace
prof. PhDr. Valérie Tóthová, Ph.D.,
Mgr. Zdeňka Mikšová, Ph.D.,
prof. MUDr. Arnošt Pellant, DrSc.,
doc. PhDr. Miroslava Kyasová, Ph.D